

Opetuslautakunta	§ 66	26.05.2020
Kaupunginhallitus	§ 249	08.06.2020

Salon kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

1850/03.00.00.00/2020

Opetuslautakunta 26.05.2020 § 66

Valmistelija: sivistyspalveluiden johtaja Pia Setälä, pia.setala@salo.fi, p. 02 778 4001

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt kunnilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Oppivelvollisuuden laajentaminen ja siihen liittyvät rakenteelliset ratkaisut ovat hallituksen keskeisin koulutuspoliittinen tavoite. Hallituksen esitys liittyy hallitusohjelman kirjauksiin oppivelvollisuuden korottamisesta 18 ikävuoteen, ohjauksen vahvistamisesta, toisen asteen koulutuksen maksuttomuudesta sekä toisen asteen valmistavien koulutusten ja nivelvaiheen ohjauksen kehittämistä. Esityksen tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaamistasoa sekä varmistaa jokaiselle mahdollisuus toisen asteen tutkinnon suorittamiseen. Toisen asteen tutkinnon suorittaminen edistää henkilön työllistymistä ja yhteiskuntaan osallistumista, joten esityksen tavoitteena on osaltaan tukea myös työllisyysasteen nostamista.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi oppivelvollisuuslaki ja laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta sekä muutettavaksi näihin uusiin annettaviin lakeihin liittyen perusopetuslakia, lukiolakia, ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, vapaasta sivistystyöstä annettua lakia, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia, valtakunnallista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia, opintotukilakia, koulumatkatukilakia, ylioppilastutkinnosta annettua lakia sekä muita lakeja. Ministeriö pyytää lausunnon antajia ilmaisemaan kantansa esitettyjen uudistusten sisältöön, laajuuteen ja voimaantulon ajankohtaan.

Sivistyspalveluiden johtaja:

Opetuslautakunta päättää käydyn keskustelun perusteella antaa evästyksiä Salon kaupungin lausunnon valmisteluun.

Päätös:

Opetuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus 08.06.2020 § 249

Valmistelija: sivistyspalveluiden johtaja Pia Setälä, pia.setala@salo.fi, puh.

Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 66
§ 249

26.05.2020
08.06.2020

02 778 4001

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt kunnilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Oppivelvollisuuden laajentaminen ja siihen liittyvät rakenteelliset ratkaisut ovat hallituksen keskeisin koulutuspoliittinen tavoite. Hallituksen esitys liittyy hallitusohjelman kirjauksiin oppivelvollisuusiän korottamisesta 18 ikävuoteen, ohjauksen vahvistamisesta, toisen asteen koulutuksen maksuttomuudesta sekä toisen asteen valmistavien koulutusten ja nivelvaiheen ohjauksen kehittamisestä. Esityksen tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaamistasoa sekä varmistaa jokaiselle mahdollisuus toisen asteen tutkinnon suorittamiseen. Toisen asteen tutkinnon suorittaminen edistää henkilön työllistymistä ja yhteiskuntaan osallistumista, joten esityksen tavoitteena on osaltaan tukea myös työllisyysasteen nostamista.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi oppivelvollisuuslaki ja laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta sekä muutettavaksi näihin uusiin annettaviin lakeihin liittyen perusopetuslakia, lukiolakia, ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, vapaasta sivistystyöstä annettua lakia, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia, valtakunnallista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia, opintotukilakia, koulumatkatukilakia, ylioppilastutkinnosta annettua lakia sekä muita lakeja. Ministeriö pyytää lausunnon antajia ilmaisemaan kantansa esitettyjen uudistusten sisältöön, laajuuteen ja voimaantulon ajankohtaan.

Salon kaupungin lausunto

Keskeiset koulutuspoliittiset tavoitteet

Keskeisenä koulutuspoliittisena tavoitteena tulee olla, että jokainen perusopetuksen päättävä nuori suorittaa vähintään toisen asteen koulutuksen tai tutkinnon. Jokaisella perusopetuksen päättävällä nuorella tulee olla tosiasialliset valmiudet toisen asteen opiskeluun ammatillisessa tai lukiokoulutuksessa. Tällä hetkellä näin ei ole. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että perusopetusta ja sen rakenteita kehitetään sekä järjestelmän joustavoittamiseen pyritään nykyistä voimallisemmin koulutusjatkumon vahvistamiseksi. Perusopetuksessa syntynyttä osaamisen vajetta tai haasteita hyvinvoinnissa ei ratkaista vain laajentamalla oppivelvollisuutta. Jotta jokainen perusopetuksen päättävä nuori suorittaisi toisen asteen tutkinnon, tarvitaan kohdennettujen tukitoimien ja rahoitustason kohottamisen lisäksi kokonaisvaltainen arvio nykyrakenteiden tarkoituksenmukaisuudesta ja tavasta edetä opinnoissa. Nyt lausunnolla oleva esitys sisältää mekaanisena toimenpiteenä tehtävän oppivelvollisuusiän korottamisen lisäksi rakenteellisia uudistuksia, jotka oikein toteutettuina voivat mahdollistaa nuorille nykyistä paremmin joustavat oppimisen polut ja tien toisen asteen tutkintoon.

Perusopetuksen päättävälle esitetään säädettäväksi hakeutumiselvollisuus. Perusopetuksen järjestäjän olisi velvollisuus

Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 66
§ 249

26.05.2020
08.06.2020

ohjata ja valvoa hakeutumista. Lisäksi perusopetuslakiin ehdotetaan tehostettua opinto-ohjausta erityisesti niille perusopetuksen oppimäärää suorittaville oppilaille, jotka tarvitsevat perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea.

Perusopetuksen järjestäjän, asuinkunnan sekä toisen asteen koulutuksen järjestäjän ohjaus- ja valvonta-vastuu rakennettaisiin esityksen mukaan ”saattaen vaihtaan” -periaatteella. Erillään olevat nivelvaiheen koulutukset yhdistettäisiin esityksen mukaan uudeksi tutkintokoulutukseen valmentavaksi koulutukseksi.

Kommentit rakenteellisia uudistuksia koskien:

Salon kaupunki pitää lähtökohtaisesti esitettyjä rakenteellisia uudistuksia hyvinä. Ne palvelevat tavoitetta saada kaikki nuoret suorittamaan vähintään toisen asteen koulutus tai tutkinto. Pitkällä aikavälillä nuorten koulutustason nousulla on myös elinkeinopoliittinen vaikutus. Koulutustason nousulla varmistetaan yritysten edellytykset kasvulle osaavan työvoiman saamiseksi.

Salon kaupunki pitää kuitenkin esitettyjä rakenteellisia uudistuksia mittavina ja kustannuksiltaan merkittävän suurina ja siksi ehdottaa ko. uudistusten tarkkaa vaiheistamista usealle vuodelle etenkin koronatilanteesta aiheutuvien talouspaineiden ja perusopetukseen kohdistuvan valtavan muutostilanteen ja ylimääräisen työn vuoksi. Salo muistuttaa, että rakenteelliset uudistukset ovat myös toteutettavissa ilman oppivelvollisuusiän nostamista 18 vuoteen.

Aikataulu on erittäin haastava, kun huomioidaan että vuoden 2021 talousarvioprosessi on jo alkanut.

Oppivelvollisuuden korottamisen lisäksi peruskoulun mahdollisuuksien vahvistaminen tarjota jokaiselle riittävät valmiudet suoriutua toisen asteen koulutuksesta ja velvollisuus ohjata ja valvoa jatko-opintoihin hakeutumista ovat mittavia toiminnan muutoksia, mitkä edellyttävät opetushenkilöstön tehtäväkuvien muuttamista, ainakin alkuvaiheessa opetushenkilöstön kasvattamista ja toiminnan uudelleen suunnittelua, jotta ko. toiminta pystytään käytännössä tarkoituksenmukaisesti toteuttamaan. Kaikki tämä kasvattaa perusopetuksen kustannuksia.

Uudistuksen toteuttaminen velvoittavana tässä kuntien taloudellisessa tilanteessa ei ole perusteltua, kun huomioidaan aiempien haasteiden lisäksi koronakriisin aiheuttama tarve tasapainottaa kuntataloutta.

Oppivelvollisuusiän laajentaminen ja maksuttomuus

Esityksessä ehdotetaan oppivelvollisuuden laajentamista koskemaan perusopetuksen jälkeistä toisen asteen koulutusta siihen asti, kun henkilö täyttää 18 vuotta.

Oppivelvollisuutta laajennettaessa laajenee myös velvollisuus antaa maksutonta opetusta (HE 309/1993 vp). Opetuksen ohella on myös välttämättömien opetusvälineiden, kuten oppikirjojen oltava ilmaisia.

Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 66
§ 249

26.05.2020
08.06.2020

Lisäksi perustuslakivaliokunta on (PeVM 25/1994 vp) katsonut, että maksuttomuus kattaa myös tarpeelliset koulukuljetukset ja riittävän ravinnon.

Oppivelvollisuuden laajentaminen 18-vuotiaaksi asti tuo automaattisesti opiskelijalle oikeuden perustuslain mukaiseen maksuttomaan opetukseen. Esityksen mukaan oppivelvolliset olisivat tietyin edellytyksin oikeutettuja myös majoitus- ja matkakorvauksiin. Koulutuksen järjestäjä päättäisi ja maksaisi majoitus- ja matkakorvauksen hakemuksesta opiskelijalle aiheutuneista kustannuksista.

Kommentit oppivelvollisuuden laajentamiseen:

Salo kiinnittää huomiota vaikutusten arvioinnin merkityksellisyyteen arvioitaessa onko esitetty oppivelvollisuuden laajentaminen siihen asti kun henkilö täyttää 18 vuotta oikeasuhtainen ja saavutetaanko oppivelvollisuuden laajentamisella sille asetetut tavoitteet. Salon kaupunki pitää oppivelvollisuuden nostoa 18 ikävuoteen hyvänä asiana, mutta oppivelvollisuuden nosto 18-vuoteen ei välttämättä takaa tutkinnon suorittamista, koska tutkinto on vielä kesken.

Lisäpanostukset koulupudokkuuden ehkäisyyn pitäisi kohdentaa ennaltaehkäiseviin toimiin ja ajoittaa ennen toista astetta, mieluummin varhaiskasvatukseen ja lapsiperheiden tukeen sekä perusopetukseen. Onko koulupudokkaiden osalta pakollisen lisävuosiopetuksen sijaan jokin muu vaihtoehto, jos kyse on elämänhallintaan liittyvistä tekijöistä, eikä oppimisvaikeuksista.

Lakiesityksessä resursseja esitetään opiskelutarvikkeisiin, vaikka suurin osa nuorista ja heidän huoltajistaan pystyy itse hankkimaan tarvittavat opiskelutarvikkeet. Resursseja ja kohdennettavia toimenpiteitä tulisi suunnata kaikkein heikoimmassa tilanteessa olevien nuorten ja perheiden tukemiseen.

2.asteen keskeyttämisten taustalla ei näyttäisi olevan opetusvälineiden ja oppikirjojen maksuttomuus vaan motivaation puute ja väärä alan valinta. Opiskelijalle tulisi mahdollistaa suorittaa toisen asteen tutkinto yksilöllisten opintopolkujen avulla.

Salo katsoo, että matkakorvaukset tulee täysimääräisesti korvata koulutuksen järjestäjille aiheutumisperiaatteen mukaisesti. Matkakorvaukset eivät yksiselitteisesti riitä mahdollistamaan koulutukseen osallistumista, koska julkinen liikenne ei kata koko Salon kaupungin aluetta.

Maksuton toinen aste

Oppivelvollisuutta laajennettaessa toteutetaan maksuton toisen asteen koulutus kaikille oppivelvollisina toisen asteen koulutuksen aloittaneille.

Esityksessä ehdotetaan, että perusopetuksen jälkeen suoritettava ammatillinen tutkinto tai lukiokoulutus ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto olisivat jatkossa täysin maksuttomia sen kalenterivuoden

Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 66
§ 249

26.05.2020
08.06.2020

loppuun asti, jona opiskelija täyttää 20 vuotta. Ehdotettujen muutosten myötä maksuttomia olisivat osaamisen hankkimiseksi tarvittavat oppimateriaalit sekä työvälineet, -asut ja -aineet. Opetus ja päivittäinen ruokailu ovat jo nykyisin maksuttomia toisen asteen koulutuksessa.

Esityksessä säädettäisiin myös koulumatkojen maksuttomuudesta. Koulumatkojen maksuttomuus toteutettaisiin nykyisen koulumatkatukijärjestelmän puitteissa muuttamalla koulumatkatukilakia.

Esityksessä laajennettaisiin maksuttomuutta kuitenkin toisen asteen koulutuksen loppuun. Oikeus on tällöin laajempi kuin oppivelvollisuuden laajentaminen edellyttää.

Kommentit (maksuttomuus, kustannukset, korvaukset koulutuksen järjestäjille):

Oppimateriaalien maksuttomuus nostaa huomattavasti koulutuksen järjestäjille aiheutuvia kustannuksia.

Salon kaupunki toteaa, että lakiesityksessä esitetyt laskelmat oppimateriaalikustannuksista on arvioitu liian pieniksi sekä niitä on tarkasteltu yksipuolisesti ja kapea-alaisesti.

Lukiolaki velvoittaa koulutuksenjärjestäjää järjestämään osan lukion oppimäärästä yhteistyössä korkeakoulujen kanssa. Pelkät verkkokurssit eivät riitä toisen asteen opiskelijoille, vaan heidän on päästävä vierailemaan oppilaitoksissa. Riskinä on, että jos uudistuksen arvioidut kustannukset eivät riitä kattamaan toteutuvia kustannuksia, saatetaan karsia kuluja nykyisestä toiminnasta.

Lainsäädännössä on otettava huomioon myös muut laadukkaaseen koulutukseen liittyvät kulut. Oppimateriaalin lisäksi erilaiset liikkuvuudet tulee huomioida. Toisen asteen opintoihin sisältyvät vierailut museoihin, näyttelyihin ja muihin erilaisiin tapahtumiin sekä kansainvälisyystoiminta. Esimerkiksi kansainvälisiä liikkuvuuksia ja kontakteja rahoitetaan nykyisellään opiskelijoiden omarahoitusosuudella. On vaarana, että kansainvälisyystoiminta nävettyy. Pelkän nykyisen laajuisen EU-rahoituksen varaan koko toisen asteen kansainvälisyystoimintaa ei voi rakentaa.

Vierailut ovat pedagogisesti harkittuja ja tukevat opiskelua. Muutoin vaarana on, että opiskelu keskittyy jatkossa lukion seinien sisäpuolelle.

Maksuttoman oppimateriaalin ongelmallisuutta lisää se, että osaa lukion oppikirjoista käytetään koko opintojen ajan eikä vain ensimmäisenä vuotena. Lukiolainen tarvitsee valmistautuessa yo-kirjoituksiin myös ensimmäisen ja toisen vuoden oppikirjoja. Näin ollen oppimateriaalin kierrättäminen ei onnistu lukiossa.

Kustannuksia saadaan vähennettyä esimerkiksi rajoittamalla koulumatkojen maksuttomuutta vain oppivelvollisiin.

Salon kaupunki pitää oppivelvollisuuden laajentamiseen esitettyä

Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 66
§ 249

26.05.2020
08.06.2020

rahoitusta riittämättömänä suhteessa uudistuksesta aiheutuviin kustannuksiin. Kulut tulee korvata kunnille täysimääräisinä, vaikka erillisillä hakemuksilla tehtävänä rahoituksena alueellinen tasa-arvo huomioiden.

Perusopetuksen jälkeisen nivelvaiheen koulutuskokonaisuus

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi myös uusi laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta. Tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen yhdistettäisiin nykyiset perusopetuksen ja toisen asteen tutkintotavoitteisen koulutuksen väliin sijoittuvat nivelvaiheen koulutukset: perusopetuksen lisäopetus, lukiokoulutukseen valmistava koulutus ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus. Uuden koulutuskokonaisuuden tavoitteena olisi antaa valmiuksia tutkintotavoitteeseen koulutukseen hakeutumiseen ja tutkinnon suorittamiseen sekä selkeyttää opiskelijan jatko-opintoja ja urasuunnitelmia.

Uusi valmentavan koulutuksen koulutuskokonaisuus olisi tarkoitettu sekä oppivelvollisille että muille valmiuksia tarvitseville henkilöille. Vaikeimmin vammaisille opiskelijoille tarkoitettu työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus säilyisi nykyisellään.

Kommentit uuteen nivelvaiheen koulutuskokonaisuuteen:

Salon pitää säädettäväksi ehdotettua uutta lakia tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta merkittävänä rakenteellisena uudistuksena. Kaupungin käsityksen mukaan se parantaa perusopetuksen päättävien oppilaiden ja päättäneiden opiskelijoiden mahdollisuuksia suorittaa toisen asteen tutkinto yksilöllisten opintopolkujen avulla.

Nivelvaiheen koulutuksen yhteys etsivään nuorisotyöhön, kuntouttavaan työtoimintaan ja työvoimapolitiisiin toimiin tulee huolella valmistella. Tuen ja palvelujen kokonaisuudet ovat nykyiselläänkin pirstaleiset ja monitahoiset, eikä sitä tule entisestään vaikeuttaa.

Nivelvaiheen uudistaminen edellyttää lakimuutosten lisäksi myös muutoksia opetussuunnitelmiin ja rahoitukseen sekä sen arvioimista, millä tahoilla on edellytyksiä tällaista laaja-alaista moduulikoulutusta järjestää.

Opinto-ohjaajien ja opiskelijahuollon resurssien lisääminen on keskeistä, jotta opiskelijoille voidaan tarjota riittävää tukea.

Salon kaupunki korostaa, että nivelvaiheen koulutuskokonaisuus on mahdollista ja perusteltua toteuttaa ilman oppivelvollisuusiän laajentamista.

Järjestelmän joustavuus on oleellinen asia. Siihen liittyy mm. kysymys, tulisiko esimerkiksi jopon ikäsidonaisuus poistaa. Huomiota tulee muutenkin kiinnittää perusopetuksessa saataviin valmiuksiin; tulisi poistaa käytännön automaatio perusopetuksen vuosiluokalta toiselle siirtämiseksi = joustava etenemisen mahdollisuus vuosiluokkiin sitomattomasti omien taitojen mukaisesti.

Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 66
§ 249

26.05.2020
08.06.2020

Esitys kuntien ja koulutuksen järjestäjien kannalta

Esityksen mukaan toisen asteen koulutuksessa säilytetään vapaa hakeutumisoikeus. Toisen asteen koulutuksen järjestäminen säilyy myös opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämään erilliseen järjestämislupaan perustavana. Tällöin tehtävä on kunnille vapaaehtoinen. Kuntien velvollisuus rahoittaa toisen asteen koulutusta asukaskohtaisen rahoitusosuuden kautta säilyy ennallaan.

Kunnille ei siis ole esityksen mukaan tulossa velvoitetta järjestää toisen asteen koulutusta eikä uutta tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta.

Kunnille ja koulutuksen järjestäjille ei myöskään säädettäisi vastuuta koulumatkojen järjestämisestä. Koulumatkojen maksuttomuus toteutettaisiin nykyisen koulumatkatukijärjestelmän puitteissa muuttamalla koulumatkatukilakia.

Kunnille ja koulutuksen järjestäjille tulee ”saattaen vaihtaan” -periaatteella ohjaus- ja valvontavastuu. Asuinkunnalle tulee viime kätinen vastuu ohjata ja osoittaa oppivelvolliselle koulutuspaikka tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa (TELMA) koulutuksessa.

Kommentit kuntien ja koulutuksen järjestäjien velvoitteista ja vastuista:

Salon kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että esitys ei saa johtaa siihen, että joillekin kunnille voi syntyä tosiasiallinen velvoite järjestää tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta. Hallituksen tulisi huomioida ohjaus- ja valvontavastuun myötä lisääntyneiden hallinnollisten tehtävien kustannukset rahoituspohjassa.

Matkakorvaukset eivät yksiselitteisesti riitä mahdollistamaan koulutukseen osallistumista, koska maaseudulla ja harvaan asutuilla alueilla ei ole kattavaa julkista liikennettä.

”Saattaen vaihtaan” -periaatteen mukaista ohjaus- ja valvontavastuuta toteutetaan jo nyt kunnan vapaaehtoisena tehtävänä, koulutuksenjärjestäjien ja etsivän nuorisotyön yhteistyönä. Myös etsivän nuorisotyön resursseja tulee vahvistaa ja vakiinnuttaa toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi.

Oppivelvollisuuden laajentaminen vaikuttaa suoraan niihin kuntiin, jotka järjestävät nykyisin ja tulevaisuudessa toisen asteen koulutusta. Se, ettei kunnille ole esityksen mukaan tulossa velvoitetta järjestää toiseen asteen koulutusta eikä uutta tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta, ei muuta sitä toiminnallista haastetta ja kustannusvaikutuksia, joita oppivelvollisuuden laajentaminen toisen asteen koulutusta järjestäville kunnille aiheuttaa.

On tunnistettava, että huoltajilta tulee painetta kunnille ja koulutuksen järjestäjille koulumatkojen järjestämiseen liittyen, vaikka esityksessä ko. tehtävää ei ole säädetty kuntien tai koulutuksen järjestäjän

Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 66
§ 249

26.05.2020
08.06.2020

velvollisuudeksi.

Toimeenpanon aikataulu

Oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvät muut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2021. Tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettava laki ja siihen liittyvät muut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2022.

Kommentit aikataulusta:

Salon kaupunki pitää oppivelvollisuuslain voimaan tulon aikataulua ehdottomasti liian kireänä. Ottaen huomioon yhteiskunnan kokonaistilanteen koronavirustilanteesta johtuen, tulisi valmisteluun opetuksen ja rahoituksen järjestämisen kannalta varata 2-3 vuotta lisääaikaa. Laki voisi tulla voimaan aikaisintaan 1.8.2022.

Uudistuksessa on laaja rajapinta sosiaaliturvan uudistamiseen sekä opintososiaalisten etuuksien että työmarkkinoiden järjestelmien osalta. Tätä uudistusta tulisi valmistella tiiviissä vuorovaikutuksessa sosiaaliturvakeskuksen työn kanssa, eikä muodostaa uusia erillisiä rakenteita eri aikataulussa.

Vaikutusten arviointi

Kokonaisuutena Salon kaupunki toteaa, että oppivelvollisuuden laajentamisen vaikutuksia on pääosin arvioitu vain yksittäisten toimenpiteiden osalta. Sen sijaan uudistuksen vaikutusten arviointi koko koulutusjärjestelmän osalta jää ohueksi. Avoimeksi jää esimerkiksi se, miten uudistukseen esitetyn rahoituksen riittämättömyys heikentää mahdollisuuksia saavuttaa yhteiskunnan koulutukselle asettamia tavoitteita. Vaikutusten arvioinnissa ei myöskään juurikaan arvioida uudistuksen aiheuttamia käyttäytymismuutoksia.

Kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että uudistuksesta aiheutuvat kustannukset ovat pääosin opiskelijan uusien tai kasvavien opintososiaalisten etujen kustannuksia. Tällöin uudistus on yhteydessä suunnitteilla olevaan sosiaaliturvan kokonaisuudistukseen. Hallitus on siten valmistelemaan oppivelvollisuus uudistusta ilman kokonaisnäkemystä sen yhteydestä sosiaaliturvauudistukseen.

Kustannukset

Suomen Kuntaliiton mukaan uudistuksen toteuttamisen kustannukset on aliarvioitu ja oikea kustannusvaikutus olisi noin 147 miljoonaa euroa (OKM 128,5 miljoonaa euroa). Kustannukset on tarkistettava oikealle tasolle ja kustannukset on korvattava täysimääräisesti kunnille sekä opetuksen ja koulutuksen järjestäjille.

Mikäli hallitus ei varaa uudistuksen toteuttamiseksi riittävää rahoitusta, ei uudistusta tule toteuttaa. Toissijaisesti on myös tutkittava mahdollisuudet vähentää kustannuksia esimerkiksi etuuksia karsimalla.

Opetuslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 66
§ 249

26.05.2020
08.06.2020

Vs. kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää antaa edellä esitetyn lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle oppivelvollisuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Päätös:

Merkittiin, että sivistyspalveluiden johtaja Pia Setälä oli kokouksen alussa paikalla asiaa koskevia kysymyksiä varten.

Mikko Lundén esitti, että Salon kaupunki ei kannata nykyisessä taloudellisessa tilanteessa oppimisvelvollisuuden pidentämistä. Kustannukset ovat kohtuuttomat hyötyihin nähden ja näin ollen hanketta tulee siirtää tulevaisuuteen tai se tulee hylätä. Oppivelvollisuuden pidentämisen sijaan varoja on kohdennettava perusasteella olevien syrjäytymisen ehkäisyyn ja 2. asteelle siirtyvien tukemiseen heidän osalta, joilla kynnysvaihe tuottaa ongelmia.

Puheenjohtaja totesi, että Lundénin esitys raukesi kannattamattomana.

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Otteen oikeaksi todistaa, Salossa 12.6.2020

Sini Salminen
Toimistos sihteeri

Jakelu

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Setälä Pia